

§ 37: Motion ”Planera med krav på lägre energiförbrukning och möjlighet till självförsörjning” (19KS563)

Dnr 19SBN461

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden antar yttrandet som sitt eget.

Ärendebeskrivning

Vänsterpartiet har inkommit med en motion som föreslår att Gävle kommun detaljplanerar områden med krav på en maximal nettoenergiförbrukning på 50 procent av energikravet enligt BBR 29 och möjliggör för dessa områden att vara självförsörjande i fråga om uppvärmning, el och VA.

Kommunen får inte enligt PBL 8 kap 4a§ ställa egna krav på byggnadens tekniska utformning utöver det som anges i PBL 4 kap 12 och 16 §. Det betyder att kommunen kan bestämma var byggnader och byggnadsverk får placeras, om det behövs särskilda skydd mot störningar eller olika varsamhetsbestämmelser men utöver det kan kommunen inte reglera byggnadens tekniska utformning. Om kommunen ställer andra krav är dessa utan verkan. Detta för att tekniska egenskapskrav ska vara förutsägbara och enhetliga över hela landet och på så vis hindra merkostnader vid byggnation.

Vad det gäller möjligheten till egen försörjning av el, värme, vatten och avlopp så kan kommunen vid planläggning avsätta ytor för den tekniska infrastrukturen men vi kan inte reglera vilken lösning som skall användas.

Särskilt yttrande

Undertecknad ser positivt på att motionen syftar till en planering för en lägre energiförbrukning i kommunen. SBN-yttrandet visar dock på svårigheten att kunna få till stånd en lägre energiförbrukning genom bestämmelser i detaljplanen, vid genomförande av detaljplanen, exploateringsavtal eller markanvisning.

Det verkar tydligen så att möjligheten att nå framsteg i arbetet för en lägre elförbrukning är avhängigt om kommunen är byggherre eller markägare. Då först öppnas tydligen en möjlighet att planera för ett byggande av mer energieffektiva bostäder än vad som regleras i BBR. Utifrån detta är det önskvärt att Samhällsbyggnadsutskottet/kommunstyrelsen utreder och belyser möjligheten för kommunen att få till stånd en planering av bostäder med lägre nettoenergiförbrukning än energikravet enligt BBR 29 och möjliggör för dessa områden att vara självförsörjande i fråga om uppvärmning, el och VA.

Justerare	Uppdragsbestyrkande

Stefan Pettersson

Vänsterpartiet

Beslutsunderlag

- Remissmissiv - Motion (V) - Planera med krav på lägre energiförbrukning och möjlighet till självförsörjning, dnr 19SBN461-1
- Motion (V) - Planera med krav på lägre energiförbrukning och möjlighet till självförsörjning, dnr 19SBN461-2
- Borttagen på grund av personuppgifter., dnr 19SBN461-3
- Borttagen på grund av personuppgifter., dnr 19SBN461-4

Justerare			Uppdragsbestyrkande

Samhällsbyggnadsnämnden

Tjänsteskrivelse - Motion ”Planera med krav på lägre energiförbrukning och möjlighet till självförsörjning” (19KS563)

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden antar yttrandet som sitt eget

Ärendet i korthet

Vänsterpartiet har inkommit med en motion som föreslår att Gävle kommun detaljplanerar områden med krav på en maximal nettoenergiförbrukning på 50 procent av energikravet enligt BBR 29 och möjliggör för dessa områden att vara självförsörjande i fråga om uppvärmning, el och VA.

Kommunen får inte enligt PBL 8 kap 4a§ ställa egna krav på byggnadens tekniska utformning utöver det som anges i PBL 4 kap 12 och 16 §. Det betyder att kommunen kan bestämma var byggnader och byggnadsverk får placeras, om det behövs särskilda skydd mot störningar eller olika varsamhetsbestämmelser men utöver det kan kommunen inte reglera byggnadens tekniska utformning. Om kommunen ställer andra krav är dessa utan verkan. Detta för att tekniska egenskapskrav ska vara förutsägbara och enhetliga över hela landet och på så vis hindra merkostnader vid byggnation.

Vad det gäller möjligheten till egen försörjning av el, värme, vatten och avlopp så kan kommunen vid planläggning avsätta ytor för den tekniska infrastrukturen men vi kan inte reglera vilken lösning som skall användas.

Beslutsunderlag

Yttrande daterat 2020-02-05

Remissmissiv daterat 2019-12-10

Motion daterat 2019-12-09

Beslutet ska skickas till

Emma Larsson

Planarkitekt

Yttrande om motion

Dnr 19SBN461
2020-02-05

Emma Larsson
Telefon 026-17 83 26
emma.1.larsson@gavle.se

Yttrande 19SBN461

Beskrivning av ärendet

Motion ”Planera med krav på lägre energiförbrukning och möjlighet till självförsörjning” daterat den 9/12 2019 har kommit in till Gävle kommun från Vänsterpartiet Gävle. Kommunledningskontoret har begärt om yttrande från samhällsbyggnadsnämnden 19SBN461).

Motionen framför att för att klara miljö kvalitetsmålen på längre sikt behövs en minskad energianvändning och en energitillförsel med låg påverkan på miljön. Minskad energianvändning kan uppnås exempelvis genom tekniska åtgärder som ger en effektivare energianvändning med bibehållen nytta och en idé skulle vara att detaljplanera för ett område med krav på lägre energiförbrukning än Boverkets byggreglers (BBR) krav. Riksdagen har även beslutat att Sverige ska ha netto-nollutsläpp av växthusgaser år 2045 och Vänsterpartiet Gävle anser att detta kan göras snabbare och att Gävle kommun kan föregå med gott exempel genom att detaljplanera områden med krav på en maximal nettoenergi-förbrukning på 50 procent av energikravet enligt BBR 29.

Motionen framför även att den stora utmaningen ligger i att tillåta ett område att ha egen försörjning av el, värme, vatten och avlopp och framför att det som är bra för miljön är att ha många mindre enheter istället för ett stort. Detsamma gäller avloppshantering, ju fler gifter och farliga ämnen som blandas desto svårare blir det att rena. I grunden handlar det om att samhället blir mindre sårbart om så många som möjligt är självförsörjande, både ur ett miljöperspektiv och samhällsinfrastrukturmässigt.

Yttrande

Detaljplanering regleras i plan- och bygglagen (PBL) och i portalparagraf anges det att syftet med lagen bland annat är att främja en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. I lagen sägs det också uttryckligen att kommunen ska ta hänsyn till miljö- och klimataspekter vid all planering enligt PBL. Dock är möjligheterna till reglering genom planbestämmelse i detaljplan begränsade och många frågor hanteras istället genom hur planen utformas med till exempel bebyggelse, grönytor, teknisk infrastruktur, olika trafikfunktioner m.m.

Vad det gäller krav på lägre energiförbrukning än kraven i Boverkets byggregler (BBR) så får inte kommunen enligt PBL 8 kap 4a§ ställa egna krav på byggnadens tekniska utformning utöver det som anges i PBL 4 kap 12 och 16 §. Det betyder att kommunen kan bestämma var byggnader och byggnadsverk får placeras, om det behövs särskilda skydd mot störningar eller olika varsamhetsbestämmelser men utöver det kan kommunen inte reglera byggnadens tekniska utformning. Kommunen får inte heller ställa dessa krav i samband med genomförandet av en detaljplan, till exempel vid tecknande av exploateringsavtal eller vid markanvisning.

Om kommunen ställer andra krav än vad som följer av 4 kap 12 och 16 §§ PBL vid planläggning, i andra ärenden enligt PBL eller i samband med genomförande av detaljplaner, är dessa utan verkan. Detta för att tekniska egenskapskrav ska vara förutsägbara och enhetliga över hela landet och på så vis hindra merkostnader vid byggnation. Plan- och bygglagen förhindrar därmed att kommunerna använder planmonopolet eller sin funktion som myndighetsnämnd för att förmå den enskilde att acceptera krav och därmed kostnader som går längre än vad lagstiftaren anser vara nödvändigt för att säkerställa ett hållbart byggande.

Däremot kan kommunen när man själv är byggherre eller fastighetsägare ställa egna krav. Kommunen kan även när man säljer eller anvisar mark utan att detta har samband med genomförande av detaljplan ställa egna krav. Dessa krav kan dock inte regleras genom planbestämmelse i detaljplan och även om egna krav är tillåtna kan de hindras av andra regler som kommunen måste följa, till exempel kommunallagen.

Vad det gäller möjligheten till egen försörjning av el, värme, vatten och avlopp så kan kommunen vid planläggning avsätta ytor för den tekniska infrastrukturen men vi kan inte reglera vilken lösning som skall användas. I vår planläggning strävar vi efter ett resurseffektivt samhälle där vi kan utveckla ny bebyggelse vid befintlig bebyggelse för att kunna nyttja redan uppbyggd infrastruktur och därmed minska påverkan på miljö- och klimataspekter. Som motionen framhåller är rening närmare källan oftast bättre men för att få mindre enheter för ovanstående infrastruktur att fungera väl är det även viktigt att se till frågan om drift och skötsel. Små enheter med en skötsel som inte fungerar är nödvändigtvis inte bättre än en stor välfungerande enhet.

Sammanfattningsvis är det inte möjligt att genom reglering i detaljplan kunna ställa krav på lägre energiförbrukning än Boverkets byggregler (BBR) eller reglera val av teknisk lösning för egen försörjning av el, värme, vatten och avlopp.

Emma Larsson
Planarkitekt
Fysisk Planering